

Postajna v državi SHS pavšalirana.

Priložna lista: Celo leto K 120—, pol leta K 60—, četrt leta K 30—. Izven Jugoslavije: Celo leto K 150—. Inserati ali oznanila se za računajo po dogovoru; pri večkratnem inseriranju primeren popust. Upravništvo sprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Telefon št. 220.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Pocamerna številka stane 1 krena.

„Straža“ izhaja v ponedeljek, sredo in petek. Uredništvo in upravništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. — Z uredništvom se more govoriti vsak dan samo od 11. do 12. ure dopoldna. Rokopisi se ne vračajo. — Nezaprite reklamacije so poštine proste. — Telefon št. 220.

47. številka.

Maribor, dne 29. aprila 1921.

Letnik XIII.

Avtonomija — sredstvo za sporazum v SHS kraljevini.

Govor ministra na razpoloženju dr. Korošca v seji konstituante dne 15. aprila 1921.

(Konec.)

Prazen strah pred centrifugalnimi tendencami.

Poslanec dr. Korošec: Gospodje, nikar se toliko ne ešolirajte! Jaz govorim popolnoma odkritosrčno. Mi vsi vemo, da so ugledni člani vladnih strank — omenjam tu samo gospoda dr. Vojo Marinkoviča — rekli, da se ne boje razdelitve države v historijske pokrajine same na sebi, ampak da je glavna stvar, katere se vlada po izjavi g. Marinkoviča boji, ta da bi potem avtonomije nastale in se ojačile centrifugalne tendence. Ker govorim v imenu Jugoslovanskega kluba, moram mi izjaviti, da v našem klubu ni ne 1 Hrvat in ne 1 Slovenec, ki bi bodisi sedaj ali pa kdaj v bodočnosti podpiral centrifugalne tendence, morem reči še več, da mi namreč vse centrifugalne tendence obsodimo. (Odobrava-nje pri Jugoslov. klubu.)

Dajte nam avtonomijo! Mi damo vsako garancijo, da se ne bo zlorabljal!

Toda rekli boste: Kje imamo garancije, da se centrifugalne tendence ne bodo razvile? Gospodje, prvo garancijo imate v naši besedi. Tako, kakor mislim jaz in klub, kateremu pripadam, tako misli gotovo 99% Hrvatov in Slovencev. Ze naša beseda je vam lahko velika garancija. Če vam pa to še ne zadošča, imate na razpolago dovolj sredstev, ki jih lahko pospravite v ustavo, ako hočete centrifugalne tendence onemogočiti. Glavna stvar je to, da boste s tem vse Hrvate in vse Slovence zadovoljili, če jim daste avtonomijo njihovih pokrajin. Nam ni treba ničesar drugega; ako hočete, vam damo pismeno garancijo, samo da se ustvari ustava, ki bi omogočila vsem trem plemenom živeti tako, kakor sama žele in zahtevajo. Nam je le samo do tega, da zadovoljimo narod; vse drugo je stranska stvar. Zato smo pripravljene storiti vse, da preprečimo pri Vas vsak strah pred centrifugalnimi tendencami.

Avtonomija — najuspešnejše sredstvo zoper srbofobstvo.

Vi veste, da je v naši državi vse polno srbofobstva. O tej stvari moramo odkrito govoriti. Srbofobstvo je kapital, ki se ga mora vsak pošten politik bati. To je novce, ki ima morabit lahko dober kurz v kaki pokrajinski stranki, ki nima nikakega državnega kurza. Če bi g. Radič ne imel tega novca v svojem žepu, bi bil danes mnogo srečnejši. Toda g. Radič ima v svojem žepu ta novce: srbofobstvo, pa zato ne more plačati vožnje v Belgrad. Srbofobstvo je sedaj ogromno i pri Hrvatih i pri Slovencih. (Glasovi iz centra: „Mi ne!“) Jaz mislim tako, Vi na drugače. Kolikor sem jaz mogel razmere opazovati, moram reči, da je mnogo srbofobstva. Hvala Bogu, ako bi temu ne bilo tako. Jaz rečem samo to: brezdvomno je, da so povzročile srbofobstvo naše in srbske in hrvatske napake, politične, carinske in vojaške razmere v naši državi. Krivi smo vsi, vse pa gre na račun Srbov. Toda največje srbofobstvo izvira po mojem mnenju iz strahu pred nadvlado srbskega elementa. To bojazen pa morete Vi uničiti samo na ta način, ako določite v ustavi avtonomne pokrajine. Če daste Slovincem in Hrvatom pokrajinske avtonomije, ne bo med nami nikakega razdora. (Ugovori.) A rekel sem vam že: Če mislite, da bi se v tem slučaju pojavile avstro-ogrsko tradicije in centrifugalne tenden-

ce, lahko določite v ustavi vse garancije, da se to prepreči. Jaz Vas zagotavljam, da teh centrifugalnih tendence ne bo. Če se ne bojite avtonomij iz drugega razloga, potem se bomo lahko sporazumeli o garancijah proti centrifugalnim tendencam.

Svobodno občevanje škofov z Rimom.

Dalje bi imel govoriti o § 12, kjer so odredbe, ki vznemirjajo kat. cerkev. Najprej se v tem členu indicira, da bo omejeno svobodno občevanje naših škofov in naše cerkve s Sv. očetom. (Ploskanje pri demokratih in samostojnih kmetih.) Gospodje, Vi ploskate. Toda opozarjam Vas na to-le: jaz lahko danes kot zasebnik ali pa kot organizacija občeujem n. pr. s španskim kraljem ali pa s celim svetom, s komur pač hočem. Vsaka organizacija ima danes pravico, da občeuje z inozemstvom. Niti ena ustava na celim svetu, pa vzemite najkulturneše, ali pa najnekulturnejše narode, vzemite države v Aziji in v Ameriki, nobena država nima take odredbe v ustavi, kakor jo predlaga načrt našega ustavnega odbora. Vsa Evropa in ves svet ne pozna take določbe. Ta določba obsega nevarnost za svobodo našega občevanja s Sv. očetom. Če Vi mislite, da bo taka zabranitev učinkovita, tedaj se silno varate. Ni več kat. škof, ni več član naše organizacije, ampak je izdajca, ako bi kak škof ne občeoval svobodno s Sv. očetom, kakor on sam hoče. V tej točki ne moremo reči nič drugega. V nevarnosti je svobodno uradno občevanje katoliških škofov s Sv. očetom. Mislim, da bi bilo bolje, da tega občevanja ne omejujete, ker to ni v duhu svobode. Res je za enkrat ta omejitev samo še indicirana; toda vem, da se je predlagala tudi še formulacija, v kateri se je jasno reklo, da to občevanje ni svobodno.

Kancelparagraf.

V § 12 imamo tudi takozvani kancelparagraf. Kaj je s kancelparagrafom? Odkrito rečemo, da se greši intra muros et extra. Tudi v katoliški cerkvi in na prižnici se greši, kakor se greši v vseh stanovih. Toda če se profesor pregreši v šoli, če se pregreši sodni uradnik, tedaj ga sodi njegova korporacija, tovariši njegove organizacije. Toda Vi hočete podvreči duhovnika ne sodišču njegove organizacije, ampak sodišču, ki ne pripada njegovi organizaciji. To je izjemno stanje, ki je v nasprotju s svobodo in zato se protivimo temu, da bi se take stvari določile v naši ustavi.

Pri tem je treba pomisliti še nekaj. Vi veste, da je v katoliški cerkvi zelo razvit magisterij, cerkvena učeniška služba, bolj nego v muslimanski ali v pravoslavni cerkvi. Naša dolžnost je, da pridigamo ljudstvu vsa ko nedeljo in vsak praznik. Priznati mi pa morate, da se v politiki obravnavajo dostikrat vprašanja, za katera se mora cerkev zanimati. Cerkev ni kaka abstraktna stvar, ampak je po našem pojmovanju osnova vsega realnega življenja. Zato lahko nastane za duhovnika dolžnost, da govori o kaki stvari, ki bi bila po zakonu prepovedana, ako sprejmete predloženi načrt ustave. Naš duhovnik bi prišel tako v konflikt med zakonom in med dolžnostjo. To pa ni v duhu demokracije in svobode, to je sovražnost in averzija proti katoliški cerkvi. S takimi stvarmi onemogočujete vsak sporazum s Sv. očetom. Mislim pa, da je v interesu vsega našega naroda in v interesu naše države, če smo v dobrih odnosih s Sv. očetom. (Odobrava-nje na desnici.)

Kričanje o protidržavnih elementih.

Gospodje, jaz sem danes govoril odkritosrčno. Ker pa sem govoril odkritosrčno, je mogoče, da me proglase danes ali jutri za protidržavni element, ker pri nas imamo toliko protidržavnih elementov, pri nas je toliko avstrijanščine, toliko „bugaraštva“ (t. j.: bolgarofilstva), toliko črnogorstva, v našem časopisu je toliko separatizma, da bi nas moralo biti strah, ako bi mi vse to verjeli. Mislim, da taka vzgoja naših mas, kakor jo prakticira vladna večina, ni dobra. Nam politikom je vseeno, kaj Vi markirate ter kako markirate. Toda ta markacija je slaba s stališča vzgoje naših mas, če kričite vsaki dan, da so to nezakonski otroci, ako govorite vsaki dan, da ti otroci v naši rodbini niso ravnopravni. Vi označujete vsakega, ki je proti napakam obstoječe vlade, za antidržavni element, za Avstrijanca in za separatista. Ako kdo bere naše časopise v inozemstvu in vidi, koliko se proti piše o avstrijanščini in o separatizmu, tedaj se mora res vprašati: kaka država je vendar to in kako je mogoče, da obstoji dve leti?

Skupna točka.

Mi vemo, da to ni resnica. Zato bi Vas jaz nečesa prosil. Mi imamo mnogo skupnih točk, v katerih se dotikamo. Mi imamo zlasti eno veliko skupno točko: ljubezen do države, ki smo jo pomagal ustvariti s svojim skromnimi močmi. Ta ljubezen naj nas vodi, da iščemo v poslednjih dneh sporazuma, kako bi mogli zadovoljiti ne samo srbsko pleme, ampak tudi slovensko in hrvatsko pleme. (Živalno odobravanje in ploskanje. Govorniku čestitajo.)

Občni zbor kmetilske družbe za Slovenijo.

V četrtek, 28. aprila se je v Ljubljani vršil občni zbor Kmetijske družbe z edino točko volitev glavnega odbora. Naši štajerski, koroški in prekmurski delegati so se polnoštevilno udeležili zborovanja. Ko smo zjutraj dospeli v Ljubljano, je pred kolodvorom šentjurski Drogenig nekaj kričal, da naj kmetje volijo „Samostojno“. Njegov govor je spremljalo samo kakih 10 glasov. Na klic „Zivio Kmetiska zveza“ je iz 200 grl zadonel glasni „Zivijo“. Naši so se pred občan zboru zbrali v Ljudskem domu. Zborovanje štajerskih delegatov je bilo v Mestnem domu. Šentjurski Drogenig in njegovi sodrugi so skušali naše pridobiti. A tu so vsi „samostojni“ po izkusi naleteli na odpor. Disciplina naših delegatov je bila vzgladna in trdna. Razun inženjerja Lupša in par njegovih kimovcev ni noben šel v nasprotni tabor. Izid volitev je bil razveseljiv za našo stranko. Za I. podpredsednika je izvoljen našinec Evgen Jarc z 225 glasovi, kandidat „Samostojne“ Ivanjkovski Petovar je propadel s 106 glasovi. Naši odborniki so dobili 226, samostojni pa 106 glasov. Naša večina znaša 120 nad Samostojno. Veselje nad našo zmago je bilo veliko. Koroški delegati so izvolili našega somišljenika B. Kotnika z vsemi 6 glasovi. Prekmurski delegati so s svojim voditeljem Severjem prišli polnoštevilno volit listo SLS.

Veliko razburjenje je vladalo med delegati iz Štajerske, Koroške in Prekmurja, da se je naš delegat izključilo od volitve predsednika in ker se je dalo kranjskim delegatom pravico, da volijo več članov glavnega odbora kot delegati iz Štajerske, Ko-

roške in Prekmurja. Tako se je zgodilo, da so na Kranjskem, kjer imajo slučajno samostojneži radi nasilstev, ki so jih samostojni uganjali pri volitvi delegatov, imeli samostojni in liberalci večino in so izvolili Pirca za predsednika.

Popoldne ob 3. uri bi se naj vršil v Unionu zbor naših zaupnikov-delegatov. Drogenig, Mermolja in Urek so pripeljali svoje samostojne divjake, krčmarje, verižnike in take ljudi, ki so prišli pijani v dvorano in tulili in uganjali svoje orgije. Našim se je njih nastop studil in so šli zborovat v vrtno dvorano. Naši štajerski, koroški in prekmurski delegati so se tudi tukaj vedli kot disciplinirana četa. Hvala vam vrli, zavedni možje! V Ljubljani ste vsaj videli na lastne oči divjaštvo samostojnežev.

Štajerska deželna vlada in promet na progi Spilje—Radgona.

Avstrija v svoji veliki trdovratnosti neče dovoliti naši državi prevoznega prometa med Spiljem in Radgono. Naši poslanci, med njimi zlasti dr. Hohnjec, so našo vlado že večkrat opozarjali na težke in hude posledice, ki jih ima za naše obmejne prebivalstvo avstrijska ošabnost in pohlepnost, ki je prekinila zvezo Maribor—Radgona—Ljutomer, odkar smo mi bili prisiljeni zapustiti Radgono. V zadnji svoji interpelaciji na železniškega ministra je poslanec dr. Hohnjec zahteval, naj se naša vlada energično zavzema za to stvar, ter naj z represalijami nastopi zoper Avstrijo. Železniški minister je v svojem odgovoru poslancu dr. Hohnjecu obljubil bil represalije proti Avstriji, kateri bo zaprl prevoz po našem ozemlju do Adrije (do Trsta). Ta odgovor je hudo udaril v nos onega činilelja, ki se najbolj ustavlja otvoritvi prometa med Spiljem in Radgono, in to je štajerska deželna vlada. Ta vlada je poslala osrednji vladi na Dunaju noto, v kateri z znano drznostjo štajerskega nemškega Mihelna zahteva, naj osrednja vlada proti neopravičenim zahtevam Jugoslavije najenergičneje protestira. Jugoslovanske zahteve so utemeljene v šentžermenski mirovni pogodbi, štajerska deželna vlada pa jih imenuje neutemeljene, brez prave podlage. Tako gazi Avstrijski mirovni pogodbo, ko gre za pravice naše države. Le v tem slučaju, tako izjavlja nemška gospoda v Gradcu, so jugoslovanske zahteve opravičene, če se Avstriji dajo velike kompenzacije, in sicer svobodni prevoz iz Spilja preko Maribora na Koroško in iz Lažske doline čez Spodnji-Dravograd po eni strani, po drugi pa iz Celovca preko Maribora v Spilje. Kakor se vidi, se nemški gospodje držijo Goethejevega navodila: „Nur Lumpen sind bescheiden“. Njihove zahteve so vse drugo, samo skromne niso. Pozivamo našo vlado, naj odločno vztraja pri naši zahtevi proti avstrijski drznosti in pohlepnosti. Promet med Spiljem in Radgono se mora otvoriti čimprej, in če se Avstrija ne bo udala zlepa, bo pa treba zoper njo nastopiti še z drugimi represalijami. Dovolj je bilo posredovalnih besed, nastopiti mora sedaj odločno dejanje.

Politični pregled.

KRALJEVINA SHS.

Na zadnjih sejah pred odgoditvijo konstituante je govoril samo-

stojni mrmrač Mrmolja, ki se je zagaljal v vse, kar je klerikalno in je ob koncu svoje govorniške rezanice omeril, da je naša „Straža“ državo ubijajoče glasilo. Pri večerajšnji seji konstituante je govoril demokrat Božovič, ki se je obregal ob dosedanje govornike iz vrst opozicije. Zahteval je eninstvenost države in navduševal celo zbornico za glasovanje v podporo vladnega ustavnega načrta. Zemljoradnik Popadič je zahteval izpremembe ustave v kmetsko korist. Kot zadnji je še govoril Janez Brodar iz Jugoslov. kluba, ki je podprl z dokazi, da bo izvedba vladnega ustavnega načrta nemogoča in ljudstvu škodljiva. Prihodnja seja konstituante bo dne 9. maja.

Izid občinskih volitev v avtonomnih mestih Slovenije je zelo petri politično bratska ministra dr. Kukovca in Puclja. Tudi beograjski demokrati že uvidevajo, da je Slovenija z malenkostnimi izjemami odločno na strani opozicije, ki zahteva avtonomijo.

Trgovinska pogajanja, ki so se vršila med zastopniki naše države in Italije v Beogradu, so prekinjena in je vodja italijanske delegacije odpotoval iz Beograda. Pogajanja so odgojena za nedoločen čas.

NEMCIJA.

Nemci so stavili ententi nove predloge, potom katerih bi se naj olajšalo denarno breme, diktirano Nemcem v izplačilo do 1. maja. Nemci pa so ponudili zaveznikom za 1. maj veliko premalo, radi tega bodo ententlerji zavrgli nemške protipredloge in zasedli Poruhrje, ker glede zasedbe bodo podpirali Francoze in Belgijce tudi Angleži.

GRŠKA.

V Smirno, odkoder vodi vojaške operacije proti Turkom sam grški kralj, bodo sedaj odpotovali tudi grški ministrski predsednik, vojni minister, ter načelnik generalnega štaba s svojim namestnikom. Celotna grška vlada se bo menda sčasom preselila iz Evrope v Azijo, kamor spada. Razveseljivo bi bilo, ko bi Turki zajeli vso to grško vladno gospodo.

Politična poročila.

Mariborske volitve. Če primerjamo sedanje volitve v Mariboru z zadnjimi državnozborskimi, vidimo, da so nazadovali, a to za celih 3% ali za 77 glasov komunisti. Nazadovale je komunizma je splošen pojav, ki nas ni presenetil. Nekoliko čudno je, da pri tem niso skoraj nič pridobili socialisti, ki so napredovali samo za 43 glasov ali za 0,6%. Ravno toliko glasov, kot so izgubili komunisti, je pridobila SLS. Seveda je to samo slučajno, kajti SLS je potegnila svoje rezerve iz drugega rezervarja. Najbolje so napredovali NSS, namreč za 89 ali za 2,5%. Najslabeje pa demokrati, namreč za 15 ali za 0,7%. To je tem bolj presenetljivo, ker so vse kalkulacije govorile za to, da naraste njihovo število vsaj za par sto. Sedaj so bili doma in so volili tudi volilni komisariji, kateri so bili zadnjič odsotni pri volitvah po deželi, a teh je bilo nad 100 in vsi JDS. Odpadli sta škrinjci samostojne in prekmurske stranke, ki so preje vlovile skupaj 72 kroglic, a bi morale priti sedaj v prid JDS. JDS torej ni napredovala, ampak občutno nazadovala. Potemtakem v Mariboru ne bo imela prihodnosti.

Dnevne vesti.

Poslanec dr. Korošec bo zboroval 1. maja v Slivnici pri Mariboru po rani službi božji, na Vnebohod 5. maja pa ob 3. uri popoldne v Narodnem domu v Celju. Dolžnost naših somišljenikov je neumorna agitacija med ljudstvom, da bošta ta dva Koroščeva shoda manifestacija ljudstva za avtonomijo Slovenije.

Demokratski abderiti. Po končanem volitvah v konstituante je ostala SLS kljub ljutemu boju proti štirim strankarskim nasprotnikom najmočnejša v Sloveniji. A kljub ravnokar omenjenemu dejstvu je pisarilo liberalnega časopisja o porazu klerikalizma, ki je po teh volitvah poteptan v prah in blato, iz katerega se ne dvig-

gne nikdar. Za to abderitsko pisavo je minulo komaj nekaj mesecev, imeli smo ravnokar občinske volitve v slovenskih avtonomnih mestih. Prvič je vdrla SLS pri teh volitvah v doslej izključno demokratske trdnjave in si priborila v teh enako moč kot JDS ali vsaj odločljivo mesto. Po pisavi liberalnega časopisja to seve ni nikak uspeh, ker JDS še ostane tudi zanj. prejšnji avtonomnih mestih najmočnejša, dasi ne bo dobila razven v Celju nikjer županskega stolca, ampak bo potisnjena v zapeček tudi v svojih mestnih političnih domenah. Tega dejstva je vesela JDS; SLS prvak pa so žalostni, ker niso dosegli pri zadnjih občinskih volitvah toliko, kolikor so mislili. Tako „Narod“ in „Jutro“, pameten človek, ki čita tako liberalno klobasarijo, se resno vpraša: Ali sem še v Sloveniji ali kje v Abderiti? Vsled političnih zaušnic so postali naši liberalci pravcati Abderiti v besedi in pisavi, ker po dejanjih so bili že davno.

„Ni potreba kroglic...“ Povodom razmišljenja o volilnih izidih po slovenskih mestih je prišlo „Jutro“ na čisto posebno, zelo čudno tolažbo. Piše namreč, da kar ji nedostaje kroglic — „je v polni meri nadvknadeno z njeno intelektualno, gospodarsko in prosvetno silo.“ — Toda v parlamentarnem življenju ne poznamo nobene naknade za pomanjkanje glasov pri volitvah. Sicer bi marsikakšna stranka prišla in rekla, da hoče pomanjkanje volilcev nadomestiti s kakšno drugo silo.

„Utrjena in zrela stranka“. Demokratska stranka je, — tako piše „Tabor“ — „utrjena in zrela stranka“ in vsled tega je lahko vesela volilnega izida tudi če je tepena. Utrjen in zrel človek je vedno vesel in zadovoljen, tudi če je lažen in tepen. Sami ne vemo, v čem obstoji pravzaprav njena utrjenost in zrelost! S to utrjenostjo in zrelostjo pojde tako dalje, da bo obstojala slednjic samo še iz malega števila advokatov, starih penzionistov, nekaj drugih uradnikov in trgovcev. A ti bodo še vedno veseli in zadovoljni.

Pozno spoznanje. Demokratski listi pravijo, da so se demokrate iz volitev nekaj naučili. Volilni izid je pokazal, da stoji socialno vprašanje v ospredju. — Res pozno spoznanje! — Treba je bilo štirih hudih volilnih udarcev v štirih njihovih glavnih trdnjavah, morali so biti tepeni od štirih strani od štirih socialnih strank, preno se jim je pričelo jasni, kar je tako jasno pred celim svetom, da stoji socialno vprašanje v ospredju.

„Narod“ v člankih in noticah. Zurnalistični starosta „Narod“ je začel šepetati tudi glede pameti in logike, menda bo dal tudi ta list slovo po logiki kot njegov lastnik ata Tavčar. „Narod“ piše pametno v člančiču na prvi strani, da so klerikalci v Mariboru od zadnjih volitev v konstituante napredovali za 83 glasov, demokrati pa nazadovali za 9, kljub dejstvu, da je volilo tokrat v Mariboru nad 100 JDS volilnih komisarjev, ki so bili pri konstituanti volitvah raztreseni po deželi. Med dnevnimi noticami pa konstituira „Narod“: Poraz klerikalcev v Mariboru je vodstvo SLS v Ljubljani hudo spekel. Tolažijo se s tem, da so dosegli število demokratov (katerega še niso doslej v mariborskem mestu. Op. ur.). Očividno je pozabil „Narodov“ urednik, da je spustil v notici v svet budalost, medtem ko je v člančiču na prvi strani zapisal istino o SLS mariborskem napredovanju. Ata „Narod“ se pač starajo in kdo bi jim zameril, da se jim pri pogledu na JDS celo mestne razvaline premetava pamet na zmeđeno plat. Penzije je potreben za Tavčerja in njegov „Narod“.

„Poraz klerikalcev v Mariboru.“ Pod tem naslovom je prineslo demokratsko „Jutro“ na prvi strani debelo tiskani članek o mariborskih volitvah. Vsakdo bi pričakoval, da bo šele potem pojasnilo in doprineslo dokaze za ta poraz, toda nič. Navaja samo le suhe številke volilnega izida. Pač! Na drugi strani piše zopet nekaj o volitvah v Mariboru in prinaša: „Napredovali sta samo klerikalna in narodno socialna stranka.“ Naslov ima torej o porazu, potem pa poročilo o zmagi.

Zepi samostojnih poslancev so že do polovice napolnjeni, potom iz-

voznic, ker je beograjska vlada zepet dovolila neomejen izvoz koruze, ki igra med samostojno politiko veliko vlogo, če tudi je plesnjiva. Ko bodo žepi samostojnih izvoznikov zvrhoma polni, bomo začeli izvažati tudi pšenico, saj že dežuje štirinajst dni in je slovenska deževnica že namočila tudi Banat in Bačko.

Urek javno obsojen kot lažnjivec. Izjava. Sporočilo se nam je, da poslanec I. Urek, sedanji podpredsednik ustavotvorne skupščine, piše v „Kmetijskem listu“, da noben klerikalni poslanec se ne upa intervenirati ni v ministrstvih ni pri drugih oblastih, „ker se jim povsod posmehujejo, kjer se le prikažejo. Če bi morali v kakšni zadevi posredovati, napišejo spodaj na prošno kratko pripombo: „Se priporoča“, pritisnejo pečat svojega kluba, podpišejo in pošljejo na dotično mesto, kjer bi morali posredovati.“ Ker predpostavljamo in domnevamo, da g. Urek z nazivom „klerikalizma“ zaznamuje tisto stranko, kateri pripadamo mi, imenujoč se s ponosom njene pristaje in kateri je nedavno še pripadal tudi on sam, izjavljamo, da g. Urek grdo laže in nesramno natolčuje. Vsak izmed nas posreduje v vsaki njemu doposlani zadevi, ki jo smatra za pravično, pošeno in narodu v korist, in noben še ni nikjer zadel na zasmeh. Na doposlane prošnje in reči, v katerih bi naj posredovali, ne pritisnemo pečata svojega kluba, ker naš klub sploh nima pečata, pač pa je g. Urek na svojo objavo o nas pritisnil pečat lažljivosti. Pomilujemo sedanjo vladno večino, da si je moža takšnih lastnosti izbrala za podpredsednika ustavotvorne skupščine. — V Beogradu, dne 25. aprila 1921. — Za Jugoslov. klub: K. Škulj, tč. tajnik.

Izletniški vlaki. Na progi Maribor glavni kolodvor — Dravograd — Meža vozita od 1. maja naprej do preklica vsako nedeljo in vsak praznik zletniška vlaka št. 417 in 416. Odhod iz Maribora glavni kolodvor ob 13.20, prihod v Dravograd-Mežo ob 15.07. — Odhod iz Dravograda-Meže ob 20.06, prihod v Maribor glavni kolodvor ob 21.45.

Župnijski izpit sta napravila: č. g. Miloš Turk, kaplan v Šmarju p. Jelšah in g. Konrad Jarh, kaplan v Zavrču.

V boju zoper nas — združeni vsi. Iz Velike Nedelje se nam poroča: V boju zoper našo „Slovensko ljudsko srpanko“, oziroma „Slovensko kmetško zvezo“, so se pri nas združili v eno vrsto samostojneži, demokrati in socialisti kot „Napredna stranka pri Vel. Nedelji.“ Duševni vodja te pisane družbe je znani Herzič Hans, po domače Šuštar, bivši oproda ptujskega Orniča in Delpinov pokorni sluga. Herzičev adjutant je nadebudni Megla. Srečno so se torej združili zoper nas versko in narodno zavedne Slovence najstrupenejši verski in narodni sovražniki iz Velike Nedelje. Vse poštene Slovence domačine pa pozivljemo: Na dan volitve glasujte neustrašeno za našo kandidatno listo!

Ker so bili preslepljeni. V občinah Ribnica na Pohorju in Jančev vrh so tudi socialni demokrati vložili lastno kandidatno listo. Čudimo se pa, da se na teh kandidatnih listah nahajajo tudi imena kmetov, seveda na zadnjih mestih, le da ne bi bili izvoljeni. Vprašani za vzrok, zakaj so se podpisali na nasprotnih kandidatnih listah, so izjavili: „Bili smo pač preslepljeni!“ Vi pa, zavedni krščanski slovenski volilci, storite na dan volitve svojo dolžnost in volitve vsi do zadnjega naše vrle, krščanske, slovenske možel!

Na naslov poštnega ravnateljstva. Iz Slov. Bistrice pišejo: Menda nikjer v Jugoslaviji ne najdeš poštnega urada, ki bi bil nastanjen v tako temnih in zaduhlih prostorih, kakor ravno v Slov. Bistrici. Prostori so bolj podobni kaki kleti, nego uradnemu lokalu. Ubogo stranke in ubogo uradništvo! Od poštnega ravnateljstva je bil že opetovano odposlan kak komisar, da revidira poštni urad in tukajšnji poštar ni opustil nobene prilike, da bi ne bil opozoril poštnega ravnateljstva v Ljubljani na ta nedostatek, toda še vselej je naletel na gluha ušesa. Ne bilo bi težko debiti za poštni urad kakega primernege prostora, trebalo bi samo nekoliko dobre volje. Upravičeno zahtevamo, da poštno ravnateljstvo

v najkrajšem času tozadevno nekaj ukrene, kajti nevolja ljudstva je narasla do vrhunca.

Vzgleden solnik. Prelepa občina Sv. Peter v Savinjski dolini ima zelo dvomljivo čast, da poučuje tamkajšnje šolsko mladino solnik, ki čuje na ime Robert Senica. Ta možakar je najinimnejši prijatelj proslulega bivšega župana in nemškega deželnega posl. Lenkota, velikega Nemca pred Bogom in ljudmi. Ta Lenko se je pri zadnjem ljudskem štetju dal vpisati za Nemca in glej, naš dični Robert Senica ga je na vse mogoče načine skušal spraviti v volilni imenik. Troperesna deteljica Senica-Lenko-Sribar, kaj ne, dična družba! V eni točki so vsi trije enega mišljenja, v sovraštvu proti cerkvi in duhovščini. Celjskega okrajnega glavarja pa vprašamo: Kaj je z disciplinarno preiskavo proti vzornemu solniku Senici, ki bi se bila morala že davno vršiti?

Ujeta tatica. Od Sv. Primoža na Pohorju nam pišejo: Tukajšnjega posestnika in lovca po domače Ladinika je počastila lisica s svojim obiskom. Ker se pa ni napovedala, je nihče pričakoval, zlasti ker je bilo po noči. Zato je kar sama zlezla pri odprto puščenem oknu v kokošje stanovalje in naredila tu strahoviti morto. Dva lepa kokota, 13 kofodajš in dva raci je obležala na bojnem polju. Ko pa je predrzna roparica hotela domov, si je sama zaprla okence, ki se je zapiralo od znotraj in ni mogla več ven. Zdaj priklenjena na verigo dela pokoro za svoje hudobije.

Letošnja glavna skupščina „Udruženja jugoslovanskih inženirjev in arhitektov se vrši dne 21. do 22. maja t. l. v Ljubljani. Spored se bo objavil v „Tehničnem listu“ in v dnevnih. Sekcija Ljubljana UJIA prošir svoje izvenljubljanske člane, naj se ji prijavijo isti, ki se žele skupščine udeležiti, da jim preskrbi stanovanje, do 8. maja t. l. Stanovanje bo na razpolago le 20., 21. in 22. maja.

V Rogški Slatini traja sezija od 1. maja do konca meseca septembra. Od 1. maja do 15. junija predsedija s primernimi popusti. Istotako posezija od 1. septembra dalje s primernimi popusti. Več v inseratu na zadnji strani.

Iz Celja.

Celje. SLS je v Celju pri občinskih volitvah napredovala za 100%. To je gotovo razveseljivo dejstvo. Nasprotniki so nam vedno podtikali, da nam nikakor ne gredo trije zastopniki v gerentskem svetu. Občinske volitve so pokazale, da nam gredo štiri odborniška mesta. SLS v Celju naj živi! — NSS je dobila po milosti liberalcev namesto pet odbornikov šest. Zakon z demokrati je le koristil. JDS je v Celju nazadovala za 71 glasov. Če pomislimo, da so spravili na volišče vse do zadnjega moža, je to znatno nazadovanje.

Popoln poraz centralistov v Celju. Izid občinskih volitev v Celju je pokazal, da so dobili liberalci izmed 32 odbornikov samo 12. Če so ju goslovanski demokrati s tem „uspehom“ zadovoljni, slobodno jim. A liberalne trdnjave v Celju ni, ni več.

JDS v Celju nas hoče prepričati, da je od zadnjih volitev v konstituante napredovala za celih 19 glasov. Pa ni res! Če pomislimo, da je bilo pri zadnjih volitvah v konstituante vsepolno celjskih centralistov za volilne komisarje po deželi, potem je jasno, da JDS v Celju prav nič ni napredovala, ampak nazadovala.

„Nova doba“ je v svoji onemoglosti in iz strahu pred izidom občinskih volitev izlivala in metala iz sebe vso svojo gnojnico. Tako popolnoma neutemeljeno napada in vlači v javnost g. dr. Krančiča. Ni moj namen braniti g. dr. Krančiča, ker se on lahko sam, ampak pribijemo, da se g. dr. Krančič sploh ne udeležuje nobenih javnih shodov, še manj pa, da bi on nastopal kot govornik. Če pa je g. dr. Krančič praktičen katoličan, mislim, da to „Novi dobi“ pač ni v napotje oz. v škodo. — Celjski klerikalec.

Poročevalcu „Nove dobe“ svetujemo, naj si svoje od jeze in onemoglosti solzne oči prej obriše in izmije, nego gre na glavarstvo gledat, koliko in kake so vložene kandidatne li-

še. Saj ni čuda da poroča tako napučno, ker ima gotovo take oči, kakor če bi ribal hren. Sicer pa ni naše časopisje na Stajerskem nikoli poročalo, da imamo večino občin brez volitev v rokah. Pač pa je časopisje poročalo, da so 204 občine v rokah SLS brez boja. Da pa dopisnik „Nove dobe“ ne bo v skrbeh, mu povemo, da so celjski klerikali bili pri glavarstvu in so se o vloženih kandidatnih listah tudi informirali. — Celjan.

d **Dijaška Marijina kongregacija** v Celju je priredila 10. aprila akademijo, ki je zelo dobro uspela. Izvajanje kongregacijskega moškega zbora pod vodstvom g. Mihelčiča bi bilo lahko marsikateremu dobremu pevskega zboru za vzgled. Voditelj kongregacije je pokazal v kratkem govoru pomen kongregacije z vzgojnega stališča s posebnim ozirom na sedanje ne moralno, Bogu odtušeno družbo. Višje gimnazijci so dovršeno igrali česu primerno žaloigro „Garcia Moreno“. Vsi igralci so se živeli dobro v svoje vloge tako, da je nudila igra obilo užitka. Popolnoma nove kulise za to igro so nastikali nižje-gimnazijci-kongreganisti. — Dne 24. aprila so ponovili kongreganisti akademijo v Velniku z lepim vspehom. Celjskemu katoliškemu dijaštvu čestitamo k lepi prireditvi in mu kličemo: neustrašeno naprej po tej poti požrtvovalnega dela, dokler ne urediš lepih kongregacijskih idealov!

d **Kaj se v Celju vse vidi.** Če greš po Kralj Petrovi cesti, vidiš v izloženem oknu sokolske telovadne srajce in trikoje, dalje opaziš nad temi sokolskimi predmeti neki napis, ki je sicer pokrit, a se le spozna, da je spodaj še vedno čista nemščina. Lastnik trgovine je tudi kar se samo razume Sokol. Eh saj pravijo, gliha vkup štrina. — Opazovalec.

Iz Ptuj.

d **Kmetijski gospodinjstvi** tečaj v Ptuj, ki se je pričel dne 15. marca t. l. se bo končal do 15. majnika 1921. S tem dnem 15. majnika se prične drugi kmetijski gospodinjstvi tečaj, ki bo trajal do 26. junija 1921. Prvi gospodinjstvi tečaj je obiskoval 24 kmetov deklet. Za drugi kmetijski gospodinjstvi tečaj se sprejme največ 20 deklet. Prijave se sprejmejo na okrajnem zastopu v Ptuj. Kmetje, ki imate dorasle hčerke, pošljite jih v gospodinjstvi tečaj, in napravite takoj prijavo. Potreba je, da se naša kmetijska dekleta izurijo v vodstvu gospodinjstva, da se nauče vsega potrebnega za kuhinjo, v šivanju, pranju itd. Ako bi ne bilo zadostno prijav, se tečaj ne vrši, več ko 20 deklet pa se tudi ne sprejme. Pouk se vrši od osme ure jutraj in traja do 5 ure popoldne, tako da lahko dekleta iz bližnje okolice hodijo domov prenočevat. Vse natančnejše pogoje poda voditeljica gospodinjstvega tečaja v Ptuj (veleka vojašnica, prvo nadstropje), kamor se je obrniti po navodila in kjer se tudi lahko dobi vpogled o sedanjem delovanju.

d **Mostnina** na Borlu čez dravski

most se s 1. majnikom t. l. opusti. Okrajni zastop v Ptuj je v seji dne 25. t. m. sklenil, da opusti mostnino, ker je to srednjeveška institucija, ki ovira le promet in vzouja ljudsko nevoljo, koristi pa ne donša nobenih. S tem je ustrezno dolgoletni zahtevi prebivalstva. Upamo, da enako stori tudi mesto Ptuj in odpravi mostnino čez Dravo v Ptuj. Zeli bodo hvalernost prebivalstva ptujkega okraja.

d **Zivinorejci** ptujkega okraja nameravajo dne 17. majnika se odpeljati v Solčavo in Luče, da si ogledajo tamošnjo plemensko živino in jo tudi nakupijo. V ptujkem okraju smo po Orničevi zaslugi prišli tako daleč, da nimamo nobene dobre in koristne pasme več, radi tega tudi manjše dohodka iz zivinoreje. Da se napaka prejšnjih let popravi in dobi spet dobro plemensko živino, ki v naših krajih uspeva, to je marjedvorske ali muredolske pasme, se priredi poučno potovanje v navedene kraje pod vodstvom zivinorejskega inštruktorja g. Zupanca. Potovanje bo trajalo najbrž 3 dni. Zivinorejci, udeležite se tega potovanja polnoštevilno, ker bo služilo le v vašo korist. Prijaviti se je takoj na okrajnem zastopu v Ptuj, kjer se dobe tudi natančnejši podatki.

Iz Maribora.

d **Somišljeniki** iz Maribora pridelni pondeljek vsi na shod stranke ob 8. uri zvečer v dvorano Strokovne zveze. Vsem vrlim volilec naše stranke bo govoril poslanec dr. Korošec. Polnoštevilno kot 26. aprila na posameznih mariborskih voliščih naj se zberejo naši somišljeniki tudi za pondeljek k zmagovalnemu shodu nad demokrati.

d **Mariborsko demokratsko gnojišče** se je razširilo, odkar predseduje stanovanjski komisiji dejanski Arnavi, v penziji pognani podpolkovnik demokrat Vidmar. Brž, ko je ta demokratki brezsrčnež nastopil službo stanovanjskega predsednika, je pognal na cesto famulijo 12 glav in se sam vgnedil v obsežno stanovanje s svojo golobico, s katero ga veže vse drugo kot zakonita zakonska vez. Ker g. Vidmar v Mariboru nima slučajno iste oblasti kot svoj čas v Crngori, da bi razpolagal po demokratski volji z življenjem in smrtjo Mariborčanov, pa jih neusmiljeno meče iz stanovanj, in je na ta način pognal v smrt že 2 žrtvi. Saj smo poročali že v zadnji „Straži“, da se je radi Vidmarjeve nasilnosti obesil 75letni delavec, a gosp. Šoštarčič, ki je postal milijonar na račun mariborskih davkoplačevalcev, je nakazal g. Vidmar Kokoschinegovo stanovanje, katerega so tudi vrgli na cesto. Ne pride nam na misel, da bi se zavzemali za Kokoschinegga, ki se gotovo ne bo obesil, ker je na cesti, ampak značilno je za čast in plemenitost demokratov Šoštarčič-Vidmar takšno postopanje napram Kokoschineggu, od katerega je kupil najprej Šoštarčič za več milijonov hišo pod pogojem, da lahko stanuje Kokoschinegg v njej še dve leti, a danes ga je kljub pogodbi vrgel na cesto s pomočjo Vidmarja, Z

obsežno demokratsko surovino Vidmarjem se bomo v prihodnje še natančneje bavili in postavili njegovo prošlost pred javnostjo v tako luč, da se ne bo upal več na mariborske ulice, kot se ne upa več v Crngoro. Značilno pa je, da se Arnavi po sruin in dejanju kot Vidmar zbirajo ravno v demokratskem taboru.

d **Mariborski pogrebni zavod** in JDS politika. Faktotum mariborske demokratske politike, Voglar, se je na svojih agitacijskih obletih po Mariboru pridno posluževal konj in voza pogrebnega zavoda. Na vozu pogrebnega zavoda je danes po končanih občinskih volitvah za Maribor demokratska mariborska politika. Po volitvah župana še bodo v ta voz vpregli pogrebne konje in Maribor bo rešen demokratskega političnega kadavra. V pogrebni zavod porivati politiko je smrtno nevarno, o tem je danes uverjen tudi fijaker mariborskega pogrebnega zavoda g. Voglar.

d **Državno žensko učiteljsiše** v Mariboru. Ze opetovano smo povdarjali, da žensko učiteljsiše mariborskih šolskih sester v Mariboru povsem zadostuje potrebam ter da je otvoritev še enega in sicer državnega ženskega učiteljsiše v Mariboru popolnoma nepotrebno. In prav smo imeli. Iz verodostojnega vira se je dognalo, da se v prihodnjem šolskem letu ne bo sprejemalo gojenk za prvi razred, ker se je bati nadprodukcije ženskih učiteljskih moči že v najkrajšem času. Ko je svoj čas nameraval poverjenik za uk in bogočastje dr. Verstovšek ustaviti sprejem gojenk v prvi letnik označenega zavoda, je nastal v liberalnem taboru silen krik in vik, češ, klerikalci, njim na čelu dr. Verstovšek, so najhujši sovražniki šolstva. Sedaj pa vprašamo: Kdo je imel prav?

d **Slovenske šole** v Mariboru. Naše mariborsko učiteljsiše je bilo svoj čas večinoma namesčeno začasno. Sedaj so pa razpisana vsa učiteljska mesta. Veselili smo se že, da bodo vsaj na deških mestnih šolah povečini nastavljeni moške učiteljske moči. Toda bati se je, da bo liberalni vladni režim vsled raznovrstnih mahinacij nastavlil vse polno ženskih učiteljskih moči, ker le predobro vemo, da so naši liberalci dostopni za vsako klorupejo. Na naše deške mestne šole, kjer imamo v obilici vsled vojne posurovele deške šolske mladine, zahtevamo, da se namestijo moške učiteljske moči!

d **Nova kvalifikacija** narodnosti. „Tvorница kola i industrija drvene robe“ v Mariboru je dala za mariborsko ljudsko knjižnico 400 kron. — Vodstvo ljudske knjižnice ji radi tega v „Taboru“ izpostavlja spričevala, da je „narodno zavedno podjetje“. Dobili smo torej novo podlago za kvalifikacijo narodnosti. Kdor kaj da za ljudsko knjižnico, je naroden, kdor ne da, je protinaroden ali celo proti — državen. Opozorili bi pa samo še na slovniški in logični nezmisel izraza: „tvornica je narodno podjetje“. Zavednost je v razumu in zaveden zamore biti k večjemu lastnik tvornice ali podjetja ne pa podjetje.

d **Proslava 1. maja** praznuje kršćansko socijalno delavstvo z izletom na Goro pri Sv. Petru. Zbirališče ob 2. uri popoldne v dvorani JSZ, Splavarska ulica. Ob 3. uri na Gori slovesne večernice na to na prostem pred cerkvijo javen delavski shod. Vabljeni vsi naši delavci in delavke, kakor tudi vsi prijatelji kršćanskega socijalnega delavstva. V slučaju nepovoljnega vremena bo istega dne pop. ob 5. uri v dvorani JSZ, delavski sestanek.

d **Predavanje SKSZ.** Danes v petek, dne 29. t. m., ob pol osmih zvečer predava poslanec Pušenjak o Belgradu v dvorani JSZ v Splavarski ulici. Vstop prost. Pridite!

d **Odbor srpsko-pravoslavne crkvene opštine** v Mariboru priredi v korist ureditve srpsko-pravoslavne cerkve v Mariboru dne 2. maja ob 20. uri v veliki dvorani Narodnega doma veliki koncert s plesom. Na koncertu sodeluje mariborska vojna muzika, mariborska Glasbena Matica in ruski pevski zbor. — Vabila so se razposlala. Ker niso znani vsi naslovi, naj se smatrajo vsi prijatelji srpskega dela našega naroda s tem povabljeni. — Vstopnice se dobivajo v predprodaji v trgovini Zlate Brišnik.

d **Drugi koroški večer** je zaradi ruske svečanosti definitivno preložen na soboto, dne 21. maja t. l. Društva itd. se prosijo, da ne bi vendar na ta dan prirejali nobenih veselice ali shodov. — Koroški šolski odsek in koroški odbor.

d **Brezplačno cepljenje** koz. Brezplačno glavno cepljenje koz za letošnje leto za prebivalstvo občin Krčevina in Lajsteršberg pri Mariboru se bo vršilo v petek dne 6. majnika t. l. od 9. do 11. ure predpoldne v prostorih narodne šole v Krčevini. V istem času in na istem prostoru se bo tudi vršila revizija cepljenja koz. Glavnega cepljenja se morajo udeležiti vsi otroci v starosti nad tri mesece ter otroci, ki še sploh niso bili cepljeni. Vabljeni so tudi odrasli. Ker se širi bolezen osepnic, naj nihče ne izostane.

Orlovski vestnik.

d **Izredni občni zbor** tel. odseka Orel Maribor se vrši v pondeljek 2. maja ob 7. uri zvečer v društvenem prostoru. Lekarniška ulica 6. — Vsi redni člani so pod discipl. dolžni priti. — Predsednik.

d **Podporni člani** marib. Orla naj se polnoštevilno udeleže izr. občnega zbora tel. odseka Orel Maribor, da bodo zvedeli o našem delu! — Bog živi! Odbor.

d **Oplotnica.** Na neosnovane in lažnjive napade v celjski „Novi dobi“ odgovarjamo samo z pozitivnim delom. Bili so časi, ko je pri nas društveno življenje spalo; bili so časi, ko je bilo pri nas ime „Orel“ neznano. Vendar tiho in vztrajno delo naših vrlih fantov in deklet je žalostno razmere v kratkem času temeljito spremenilo. Imamo dobro uspevajoče Izobraževalno društvo. V njegovem okrilju mladega a čilega Orla. Ob njegovi strani navdušeno Orlico. Za vsemi temi

Moj stric in moj župnik.

iz francoščine prevedel Paulus.

(Dalje.)

Zato sem prav pogosto poiskala župnika in mu tožila svoje skrbi, svoj nemir, svoje upe in svojo nezadovoljnost nad predolgim čakanjem.

Zvedela sem seve, da moj „premet“ žalbog nikakor ni upošteval nasveta, naj gre k Eskimom. Mirno se je sprehajal po Petrogradu in lepa slovanska dekleta so mi povzročala silne straha.

„Ali ste prepričani, da se ne bo zaljubil v kako Rusinjo, gospod župnik?“

„Upajmo, ljuba Regina!“

„Upajmo — upajmo —! Odgovorite vendar jasneje, gospod župnik! Kaj mislite? Torej! Ni mogoče, da bi se zaljubil v kako tukjo? Recite vendar, da ni mogoče —, in da bo nekega dne ljubil mene!“

„To vam iz vsega srca želim, ubogo, ljubo dete! Toda vi bi boljše sio zili, če bi se pripravili tudi za najhujši slučaj!“

„Se umrla bom od nepotrpežljivo-

sti nad vašo nesrečno udanostjo, gospod župnik!“

„Ah, kako malo ste modri, Regina!“

„Moder je po mojem mnenju tisti, ki želi sebi srečo. Recite, da me bo ljubil, gospod župnik! Prosim vas, recite —!“

„Saj ne želim druga, ljubo dete!“ je odgovoril dobri gospod, ki bi bil z veseljem storil po zgledu Mucija Sevele in bi si bil dal sežgati desnico, ako bi kaj takega zahtevala moja sreča.

Toda vkljub veselju, da imam zopet svojega župnika, vkljub ljubeznivosti stričevi in vseh, ki so bili krog mene, sem postajala od dne do dne bolj otožna.

Samotna sem pohajala po grajskih drevoredih. Dolge ure sem predsedala pri mostiču in mislila na najin zadnji sestanek ter sanjala, kaj bi storila, če bi ga videla priti veselega, prijaznega in s tistim izrazom v očeh, ki mi je tako zelo dopadel v Buissonu in ki od tistihdob zame ni več sijal v njili.

Moja ljubezen do samote je bila od dne do dne večja in z njo je rastla moja otožnost. Nazadnje sem čisto

izgubila svojo zgovornost in če bi gospod de Pavol ne bil že zdavnaj vrgel, da je resna moja ljubezen, moja molčečnost bi ga bila prepričala.

Tako je minilo šest mesecev.

Nekega dne, na obletnico mojega prihoda v Pavol, sem sedela na vrtu župnišča. Pred par urami je nevtita očistila ozračje in porosila župnikove rože. Župnik je za zabavo stikal za polži, jaz pa sem sanjala prijetne misli, naslanjala glavo ob zid, ob katerem je stala klop, in se vdajala veselju upom. Dežne kapljice so padale od lista do lista raz drevje ter edne motile moje sanjanje in močni duh mokre zemlje me je spominjal na najlepše ure v mojem življenju.

Od časa do časa je rekel župnik:

„Čudno! Koliko je tehle polžev! Ali mi verjamete, Regina, da sem jih našel že nad petsto!“

Zaspano sem dvignila glavo in smehlajaje gledala dobrega gospoda, ki je s podvojeno vneto nadaljeval svoj lov. Potem pa sem se spet zatopila v svoje sanjarije in nazadnje me je objel rahel spanec.

Zbudilo me je škripanje vrtnih vrat in glas poln življenja in veselosti me je stresel tako silno, kakor

še nikdar nobeno iznenadenje v življenju.

„Dober dan, gospod župnik! Kako je? Kako sem srečen, da vas zopet vidim! In Regina, kje je?“

Regina je še vedno sedela na svoji klopi, ni mogla ziniti besedice, niti se geniti.

„Ah, tule —!“ je vzkliknil Pavol in se mi je bližal z naglimi koraki. „Draga sestrična, kako sem srečen, Bog, kako sem srečen, da vas zopet vidim!“

Prijel me je za roko in mi jo poljubil.

Kar se je sedajle zgodilo, se je zgodilo popolnoma brez moje preste volje. Zato nikakor ni treba slabo so diti o meni.

Z vsemi močmi sem se borila zoper skušnjavo. Toda ko sem začutila njegove ustnice na svoji roki, ko sem spoznala, da to ni bila samo vsakdnevna vljudnost, ampak globlje čuvstvo, ko se je sklonil nad mojo roko in me pri tem pogledal tako nemirno, tako ljubeča, tako čisto posebno, stokrat luč bezniveje, ko tistikrat v Buissonu, — takrat sem podlegla, — in sem se mu vrgla v naročje. —

Dalje prihodnjic.

pa stojita dve krepki gospodarski organizaciji: Posojilnica in Zadruga. Da postavimo naša društva na trdnata, da jim zagotovimo bodočnost, smo se odločili postaviti svoje lastno gornišče, sezidati „Orlovski dom“. Njemu velja ves naš trud, da postane kmalu središče našega organizatoričnega dela, da postane naš ponos. V majniku postavimo temelj in v jeseni upamo, da bomo gledali v lepem Orlovskem domu nastop naše neustrašue krščanske mladine.

O Te dni se je razposlal „Orlovski odbornik“ z več drugimi predmeti po povzetju, na kar opozarjamo bratske odseke, da vzamejo to na znanje.

Širite katoliške liste!

Gospodarstvo.

g Izvoz jajc. V zadnjem času je vrednost našega denarja v inozemstvu vnovič padla, vsled česar si ravno sedaj zaslužijo izvozniki jajc ogromne tisočake, predvsem iz vzroka, ker iz Rusije in Poljske ne pride tega blaga na svetovni trg prav nič. Ceno za jajca so v Londonu in v Parizu zelo poskočile in ravno te okolnosti izkoriščajo sedaj naši izvozniki jajc, ki si sedaj na račun našega kmeta polnijo svoje žepce.

g Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 137% do 137% naših K, 100 nemških mark stane 218 do 222 kron, 100 avstrijskih kron 23 do 24 naših K, za 100 češkoslovaških kron je plačati 100, za 100 lir 666-668 naših K.

Novejše.

Samostojneži v deželni vladi? Podpisani je ukaz, s katerim je imenovan mlinar Stefan Dobnik za podpredsednika deželne vlade v Ljubljani. Istočasno je imenovan urednik „Kmet. lista“ Jamnik za poverjenika javnih del, bivši „karikelec“ in sedanji samostojnež Franc Demšar pa je zasedel stolček kmetijskega poverjenišva.

Stavka stavbinskega delavstva v Ljubljani in v Mariboru. V Ljubljani je odložilo 2000 zidarjev in tesarjev delo in zahtevalo 100% povišanje plač. Istotako so se jim pridružili tudi mariborski delavci stavbene stroke.

Reka je v oblasti tržaš-

kih fašistov. Listi poročajo, da so fašisti proglasili na Reki svojo diktaturo. V mestu je radi tega izbruhnila splošna stavka. Trgovine in drugi lokali so zaprti. Po ulicah je vse polno v kričeih barvah tiskanih letakov. Na magistratu je prevzel laški odbor pod vodstvom bivšega župana Gigantea mestno upravo v svoje roke. V mesu vlada velika razburjenost. Cesta, ki pelje proti Zagrebu, je močno zastražena, ker se fašisti boje, da bi vdrli Jugoslovani v mesto.

Ogrska odklanja izročitev zapadne Ogrske Avstriji in pripravlja vojaški puč, da prepreči odcpitev zapadnih ogrskih delov od Madžarske.

Francija bo zasedla ruhrsko ozemlje med 7. in 15. majem.

MALA OZNANILA

Ceno kupite moške hlače dobre kron 120-190-230-280, moške spodnje hlače K 80- in 88- srajce pisana ali bela K 120-145-170-210, hlače vlna 126 cm široka 1 m K 70- do 148- plavotisk, lep, 1 m K 40-45-48- oksford, dober 1 m K 40-46- rujavo platno 1 m 34- do 40- šifoni, fini 1 m K 42- do 50- predpasniki za ženske K 58- 66-72- 85- glavni robci, lepi K 30- 36- 42- konjske štrange 1 par K 24- 30- 38- 44- uzde navadne in pletene K 15- 17- vrvi za perilo, zidarje, tesarje in seno; dežni-gumi plašč, angleški kron 1120- žamet rižast, črn, rujav in zelene barve za moške obleke 1 m K 130- do 145- toaletno milo, žepna zrcala, britve, nože, trake za čevlje, cigaretna papirčka, vse vrste krtač, lasne igle, glavnike in raznega drugega blaga v zalogi

Alojzij Gnušek, Maribor, Glavni trg št. 6, Slovenija. 65

URE vsake vrste se sprejemajo v popravilo. Zaloga ur, zlatnine in srebrynne. Kupujem srebrne krone, dvekrone novce, srebrne goldinarje itd. 5-10

Jan Ignacij, Maribor, Grajski trg (v gradu).

Zdravilišče Rogaška Slatina

postaja Grobelno, odtod z lokalnim vlakom do Rogaške Slatine.

Na progi Zagreb-Zidanimost-Grobelno-Pragarsko-Maribor.

Zdravilišče s pitno vodo iz treh vrelcev (Tempel, Styria in Donati). Najboljše staro in izkušeno sredstvo pri obolenju želodca in črevesa in prebavil sploh, najbolj izkušeno sredstvo pri vseh boleznih presnavljanja (sladkosečnost [diabetes], debelost, putika), sredstvo proti tvorenju kamnov, kot so: žolčni, ledvični in mehurni kamni, najprimernejše zdravilne za vsa kronična obolenja srca, nedosegljivi pripomočki pri zdravljenju kroničnih boleznih krvi.

Pitne kure, hidro-elektro mehanoterapija, solne, zračne, plavalne kopeli, inhalatorij, oglično

kisle kopeli, solne (po originalu iz Bad Hall), aromatične (smrečne) kopeli, terenska kura, lečenje z mlekom in sirotko.

Gorska pitna voda 228 m nad morjem. Stalni poštni, telefonski in brzozavni urad. Velika dvorana, kinogledišče, kavarna, slaščičarna, krite terase in sprehajališča.

Dnevno dva koncerta vojaške godbe. Za vsakovrstne zabave je preskrbljeno kakor v največjih svetovnih zdraviliščih. Reunioni, umetniški koncerti, tombole, plesi, gledališke predstave, izleti itd. Krasni izprehodi v gozdni okolici.

Zahtevajte prospekte! Državno zdravilišče Rogaška Slatina. 222

Sezona traja od 1. maja do 30. septembra.

Vajenec, priden in pošten, ki ima dobra šolska spričevala, se sprejme takoj v trgovini A. Preaz, Roga-tec. 2-2 216

Smrekova škorja in smrekovo čreslo, suho, zdravo, se kupi. Ponudbe z navedeno ceno je poslati na tovarno usnja Freund, Maribor. 3-3 211

Hiša na Pragarskem, 7 minut od želez. kolodvora, leta 1912 zgrajena, s štirimi sobami malim vrtom, zidana in z opeko krita za 10.000 dinarjev takoj na prodaj. Pojasnila daje Alojzij Luršak, gostilničar, Pragarsko. 3-3 212

Razglas.

Dne 6. maja t. l. ob 11. uri se vrši pri Mariborski pukovski okružni komandi v Dravski vojašnici soba števil. 16 druga ofertalna licitacija za nabavo in oddajo 10.187 kubičnih metrov trdih drv za kurjavo za garnizon Mariborski proti položitvi kavcije 10 odstot. od vrednosti celokupnega zneska in to v gotovini ali garantiranih vrednostnih papirjih oziroma garantnim pismom.

Oferti imajo biti poslani do 6. maja t. l. 11. ure v zapečatenem pismu opremljeno z 10 dinarskim kolkom; v ofertu izjaviti ponudnik da so mu pogoji znani.

Po 11. uri se oferti nikakor ne bodo sprejemali od komisije.

Kaucija mora biti vložena pri blagajniku Mariborske pukovske okružne komande pred začetkom licitacije. Pogoji so na vpogled ob vsakem delavnem dnevu v navedeni sobi.

223 Mariborska pukovska okružna komanda.

Klobuke, čevlje, obleke, perilo, dežnike, tržne torbice in razno galanterijsko blago kupite najceneje pri tvrdki **Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2**

POZOR! POZOR! Gostilna „Linhartov dvor“ na Tržaški cesti št. 47 se dobi vsak dan sveže pivo, pristna vina, gorka in mrzla jedila. Točna postrežba! Prijoročajo rojakom Slovincem **Drago Žohar, B. Kraker.**

Radi preselitve trgovine v svojo lastno hišo **v Mariboru na Aleksandrovi cesti 13** prodam veliko zalogo manufakturnega blaga, perila, robcev, nogavic itd. **po zelo znižani ceni.** Kdor torej kaj rabi in želi dobiti dobro blago za malo denarja naj si blagovoli vse nabaviti **v trgovini J. N. Šoštaric** 2-3 Maribor, Gosposka ulica 5. 244

Preselitev ključavničarske delavnice! Vljudno naznanjam cenj. občinstvu, da sem preselil svojo delavnico iz Splavarske ulice 225 **v Tattenbachovo ulico 19** Zajedno se priporočam svojim cenj. odjemalcem ter jamčim za točno postrežbo kakor za solidne cene. **Ferdo Babič, ključavničarski mojster.**

Širite katoliške časnike! Neizmerno tužnega srca naznanjamo vsem sorodnikom znancem in prijateljem pretresljivo vest o smrti ljubljene soproga, brata, strica, velikega dobrotnika in prijatelja, gospoda **Janeza Schweiger p. d. Bezjak** posestnika v Kumeni pri Št. Lovrencu na Poh., ki je danes, dne 27. aprila, ob pol 9. uri predpoldne v 51. letu po dolgotrajni, mučni boleznii, z v Boga vdano največjo potrpežljivostjo, previden s svetimi zakramenti mirno v Gospodu zaspal. Pogreb nepozabnega rajnega se bo vršil v soboto, dne 30. aprila, ob 9. uri iz hiše žalosti Kumen št. 9, na tamkajšnje pokopališče. Sv. maša zadušnica se bode brala ob 11. uri isti dan v župnijski cerkvi v Št. Lovrencu. Predragega pokojnika priporočamo v blag spomin in molitev. K u m e n a, dne 28. aprila 1921. 224 Žalujoči ostali.

LIVARNA ZA **ZVONOVE IN KOVINE** POPREJ DENZELA SINVI **MARIBOR : KOPALIŠKA ULICA 9** je zopet v obratu! **CERKVENE ZVONOVE** izdeluje surove litve v vseh kovinah in zlitvinah (bron, medenina, aluminij itd.) **UMETNA LIVARNA** RELIEFI, CERKVENI SVETILNIKI Vsa oprema za žgalnice, kletarstva, pivovarna, opreme za plin in vodovod, opreme za cevi, pipe za pivo, uteži iz medenine lastnega izdelka. Popravljalnica za brizgalne itd. 7+ Inž. J. & H. Bühl. 156

Okrogel in rezan les, trame **kupi vsako množino „DRAVA“** lesna industrijska delniška družba, 2+ Maribor' Aleksandrova cesta 51. 207 **Inserirajte v „Straži“!**

Spodnještajerska ljudska posojilnica Stolna ulica števil. 6. v Mariboru reg. zadr. z neom. zav. Obrestuje vloge po 4% in 4 1/4% Daje posojila na vknjižbo ali poroštvo. Stroški so neznatni, ker oskrbi zavod vknjižbo brezplačno. 185 28 Za varnost vlog jamči rezervni sklad, naložen v vinogradnem posestvu, v hiši in stavbiših na najlepšem prostoru v Mariboru. **Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica sama.**